

Broj: 02-45-2073/22
Sarajevo, 08.07.2022. godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM

Prilježeno: 14-07-2022			
Org. Jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
	05/1-02	-20	2/22

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnika Albina Muslića

VEZA: Vaš akt broj: 03-04-722-3/22 od 06.06.2022. godine

U svezi Vašeg akta, broj i datum veze, dostavljamo odgovor na pitanja zastupnika Albina Muslića o statusu Zakona o notarima i Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji BiH, kako slijedi:

Kao što je poznato, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je Presudu, broj: U-15/10 od 2.12.2015. godine, kojom je utvrđeno da član 6. stav (1), u dijelu koji glasi: "Kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stava (2) ovoga člana" i stav (2) istog člana, te članovi 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Također, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je i Presudu broj: U-22/16 od 6.3.2019. godine, kojom je utvrđeno da određene odredbe Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13 i 100/13), Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 58/02, 19/03 i 54/04) i Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), kojima je propisana obvezna notarska obrada određenih isprava, nisu u skladu sa Ustavom Federacije BiH.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je u svrhu provođenja navedenih presuda Ustavnog suda Federacije BiH, u hitnu parlamentarnu proceduru uputila Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima. Isti je razmatran od strane Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH na 7. redovnoj sjednici održanoj dana 29.10.2019. godine, kada je Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH usvojio navedeni prijedlog sa četiri amandmana. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH je navedeni Prijedlog zakona razmatrao na 2. vanrednoj sjednici održanoj dana 14.11.2019. godine, kada je odlučeno da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima razmatra u formi Nacrta zakona, te je donesen Zaključak kojim Dom naroda prihvaća navedeni Nacrt i smatra da može poslužiti kao temelj za izradu Prijedloga zakona, također predlagač zakona je zadužen da provede javnu raspravu u roku od 30 dana. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH je na istoj sjednici razmatrao i pet zakona koji su tretirani

BOŠNIA AND HERZEGOVINA
 FEDERALNA AGENCIJA ZA
 PARLAMENTARNE IZBORNE
 SISTEMATIZACIJE I
 STATISTIKU

Priloga: 14-07-2022	
Op. jed.	301
Vrijednost	100

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Presudom Ustavnog suda Federacije BiH U-22/16 od 6.3.2019. godine, a odnose se na notarsku djelatnost, za koje je također odlučeno da se razmatraju u formi nacрта, te su doneseni zaključci kojim Dom naroda prihvaća navedene nacрте i smatra da mogu poslužiti kao temelj za izradu prijedloga zakona, također predlagač zakona je zadužen da provede javnu raspravu u roku od 30 dana.

Postupajući po navedenim zaključcima Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, Federalno ministarstvo pravde je provelo javnu raspravu. Javna rasprava je provedena u zadanom roku i šira javnost je informirana da svi zainteresirani subjekti mogu sudjelovati u istoj dostavljanjem pismenih prijedloga, primjedbi i sugestija, a kao završni dio javne rasprave organizirana je usmena sesija na kojoj je sudjelovao veći broj učesnika.

Nakon završene javne rasprave obavljena je detaljna analiza prvobitnog zakonskog prijedloga koji je upućen od strane Vlade Federacije BiH, Prijedloga zakona sa četiri amandmana koji je usvojio Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH, te analiza svih pristiglih sugestija, prijedloga i primjedbi kao i izlaganja iznesenih na samoj usmenoj raspravi i raspravama koje su se odvijale na sjednicama oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Analiza je vršena u pravcu neupitne obaveze za provođenje Presude Ustavnog suda i trenutnog stanja u određenim pravnim oblastima u kojima uloga i značaj notarijata i notara kao nositelja javne ovlasti veoma bitna. U tom smislu jasno se došlo do zaključka da zakonsko rješenje kojim bi se notarijat stavio u određenu fakultativnu ulogu u određenim pravnim oblastima imao višestruke posljedice u pravnom sustavu u Federaciji BiH i u značajnoj mjeri bi ugrozio pravnu sigurnost, a s druge strane ponovno bi se vratili u stanje da sudovi dodatno budu opterećeni određenim pravnim poslovima u kojima je notarijat zaživio u funkciji preventivnog pravosuđa. Mnogi prijedlozi sa obavljene javne rasprave kojim se pod izgovorom „slobodne volje građana“ i „prava na izbor građana“ predlaže provođenje Presude Ustavnog suda Federacije BiH na način da se svi pravni poslovi osim onih koji se odnose na raspolaganje imovinom maloljetnih i poslovno nesposobnih osoba, pravne poslove iz člana 73a. ovog zakona u kojima sudjeluje nepismena stranka, kao i gluha, nijema, slijepa ili gluhonijema stranka te stranka koja ne zna jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, sačinjavaju u formi privatne isprave na kojoj bi ovjera potpisa od strane nadležnih tijela, predstavljala valjan temelj za proizvođenje određenih pravnih učinaka, odbijeni su. Razlog za to je činjenica, da će nepostojanje obvezne javne isprave u pravnom prometu kod poslova kao što su promet nekretnina, osnivanje hipoteka, sklapanje ugovora o doživotnom izdržavanju, osnivačkih akata poslovnih subjekata i sl. u našem pravnom sustavu u velikoj mjeri ugroziti dostignutu razinu pravne sigurnosti i ponovno ćemo se vratiti u razdoblje nesigurnog prometovanja nekretnina iz kojeg proizilaze dugotrajni sudski procesi dokazivanja vlasništva, osnivanja nelegalnih hipoteka koje bi se u konačnici morale vratiti na sudsko postupanje (jer prije uvođenja notarijata takvi postupci su vođeni na sudu) čime opet zatrpavamo pravosuđe, određeni nasljednopravni poslovi bi se ponovno vratili na sudsko postupanje i potvrđivanje jer su i ranije tako rađeni, poslovni subjekti bi se ponovno mogli temeljiti pod različitim okolnostima, a pitanje sigurnosti u izmirenju poreznih obaveza bi došlo pod upitnik, kao i kontrola pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti obzirom na obveze notara iz Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Dakle, sve ove činjenice moraju se uzeti u obzir

kako bi se na pravilan način procijenila uloga javne službe u funkciji notarijata i uloga notara kao nositelja te javne službe. Naime, isprava na kojoj su potpisi ovjereni bilo od notara, bilo od suda ili nadležnog upravnog tijela, nema snagu javne isprave i u pravnom prometu proizvodi potpuno druge efekte u odnosu na javnu ispravu. Sadržaj takve isprave nitko nema obvezu provjeriti, neuka stranka nije zaštićena, poslovnu sposobnost niko ne provjerava i u konačnici efekt tih pravnih poslova je upitan do same procjene od strane suda. Pojava nadripisarstva je ovakvim zakonskim rješenjem afirmirana i ponovno će se vratiti u velikoj mjeri. Dakle, „sloboda volje građana“ i „pravo na izbor građana“ je upitno ukoliko se stavi u kontekst navedenih činjenica jer zbog takvog zakonskog rješenja sloboda izbora kod neukih građana bit će upitna i isti će trpjeti najveće posljedice ovakvih zakonskih rješenja. Naime, značaj funkcije javne vlasti ogleda se upravo u tome da se uvođenjem određenih pravila, jednakih za sve građane zagantiraju jednaka prava tim građanima. U kontekstu argumentacije zaštite „prava na izbor“ u praksi ćemo imati situacije da će pravna sigurnost neukih građana, slabije platežne moći, biti sigurno ugrožena zbog činjenice da će u konačnici zbog pribjegavanja financijski isplativijim uslugama dobijati „uslugu“ lošijeg ili nikakvog kvaliteta, koja će na kraju rezultirati izostajanjem traženih prava. U praksi će to značiti da će stranke veće platežne moći zasigurno i dalje tražiti usluge notara jer će javnom ispravom željeti zaštititi svoje pravo, dok neuke stranke ili stranke slabije platežne moći uglavnom koriste usluge osoba koja nemaju adekvatno znanje za određenu oblast, a u konačnici ovjerom potpisa na ispravi koju sačinjavaju takve osobe, stranka nema nikakvu zaštitu. Dakle, radi se o kategoriji osoba koje zbog platežne moći neće koristiti ni advokatske usluge za određene poslove kao što je na primjer sačinjavanje ugovora o kupoprodaji nekretnina, koje će sačinjavati bilo tko, dakle ne advokat, a takva isprava će ovjerom potpisa predstavljati podobnu ispravu za upis promjene vlasništva na sudu, ali u sudskom postupku će se tek utvrđivati i stvarna mogućnost realizacije takve isprave. Shodno navedenom, upravo značaj javne isprave u pravnom prometu kod poslova od visokog pravnog značaja u određenom pravnom sustavu, napravio je distinkciju notarijata u odnosu na advokatsku službu i druge organe i tijela, pa su u predloženom zakonskom tekstu sadržana rješenja kojima se propisuje obvezna notarska obrada za tačno određenu kategoriju pravnih poslova u kojima stranke, odnosno njihov pravni status zahtijeva poseban stupanj opreza prilikom zaključivanja ovih pravnih poslova, dok su u članu 73a. propisani poslovi za koje se zahtijeva obvezna procedura potvrđivanja pravnog posla od strane notara, nakon čega privatna isprava dobiva snagu javne isprave.

Kako bi se postigla veća ekspeditivnost notarske službe uvaženi su svi prijedlozi i sugestije koje su se odnosile na rad notarske službe, način kontrole notara i disciplinski postupak, a što nije bilo obuhvaćeno u prvobitnom tekstu zakona. Dakle, izvršena je značajna korekcija zakona u dijelu određivanja broja notara, kontrole rada notara i Notarske komore Federacije BiH, zatim poboljšane su odredbe kojima se uređuje disciplinska odgovornost i disciplinski postupak, udaljšavanje notara iz službe i posljedice tog udaljšavanje, precizirane su odredbe vezane za postavljenje zamjenika notara, te zakonski ograničeno imenovanje bliskih srodnika za uposlenike u notarskim uredima, tako i notara – bliskih srodnika na istom notarskom području.

Dakle, nakon provedene javne rasprave analizirane su sve primjedbe i sugestije, te su sačinjeni nacrti zakona i dostavljeni Vladi Federacije BiH na usvajanje. Vlada Federacije BiH je utvrdila prijedloge zakona na 236. redovnoj sjednici održanoj 17.09.2020. godine kada su isti upućeni u parlamentarnu proceduru. Također, od strane Vlade Federacije BiH iz parlamentarne procedure su povučeni prijedlozi zakona koje je Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH usvojio na 7. redovnoj sjednici održanoj dana 29.10.2019. godine, sa određenim amandmanima, koji su postali sastavni dio zakona.

Na dnevnom redu 22. redovne sjednice Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH, koja je održana dana 26.05.2021. godine, nalazio se set navedenih zakona, ali je isti zbog neusaglašenog stava klubova zastupnika o statusu istih, povučen iz procedure. Također je konstatirano da povlačenje prvobitnih tekstova ovih zakona koji su sa amandmanima usvojeni na 7. redovnoj sjednici održanoj dana 29.10.2019. godine nije moguće iz proceduralnih razloga, točnije nije u skladu sa članom 183. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH.

Dakle, navedeni prijedlozi zakona još uvijek nisu razmatrani od strane Parlamenta Federacije BiH iz proceduralnih razloga, čime presude Ustavnog suda Federacije BiH faktički nisu provedene i u praksi se javljaju različita postupanja nadležnih organa po ovom pitanju.

Nadalje, Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na 2. vanrednoj sjednici održanoj dana 14.11.2019. godine, nakon razmatranja seta zakona kojima se regulira nadležnost notara u Federaciji BiH, donio Zaključak, broj: 02-02-1915/19 od 14.11.2019. godine, kojim se Federalno ministarstvo pravde zadužuje da u skladu sa svojim nadležnostima izvrši izmjene Tarife o nagradama i naknadama notara, te da u roku od 30 dana uskladi usluge na način da njihovu visinu prilagodi standardu građana Federacije BiH, odnosno njihovim imovinskim prilikama umanjujući iznose tarifa u odgovarajućem postotku.

Postupajući po navedenom Zaključku Federalno ministarstvo pravde je svojim aktom broj: 02-49-3293/19 od 26.11.2019. godine, od Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine tražilo dostavljanje Prijedloga tarife o nagradama i naknadama notara, a u skladu sa članom 127. stav 2., Zakona o notarima. Također, u spomenutom aktu Notarska komora je pozvana da Prijedlog tarife uskladi sa Zaključkom Doma naroda Parlamenta Federacije BiH.

Zvaničan Prijedlog tarife od strane Notarske komore Federacije BiH dostavljen je nakon usvajanje od strane Skupštine Notarske Komore FBiH, aktom broj: 2-497-2-1-1/20 od 06.10.2020. godine. Prijedlog tarife sadrži korekcije, smanjenja nagrada za rad notara po određenim tarifnim brojevima, koja se djelimično prihvaćena od strane Federalnog ministarstva pravde, a u određenim segmentima ovo ministarstvo je uradilo korekcije na način kojim se iznosi smanjuju više nego što je predloženo od strane Notarske komore Federacije BiH, smatrajući da se na takav način vrši efikasnije provođenje Zaključka Doma naroda. Tačnije ti iznosi su prilagođeni standardu građana u Federaciji BiH.

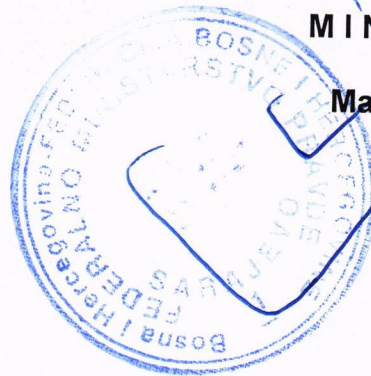
Tarifa je objavljena u („Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine broj: 40/21) i prijenjuje se od 31.05.2021. godine.

Također, informiramo Vas da je Vlada Federacije BiH na 321. sjednici koja je održana 30.06.2022. godine, usvojila Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji BiH kojim se vrši implementacija Odluke o dopustivosti i meritumu broj: AP – 2985/19 od 08.07.2021. godine i Odluku o dopustivosti i meritumu broj: U-7/21 od 23.09.2021. godine Ustavnog suda BiH, i isti uputila u parlamentarnu proceduru po skraćenom postupku.

S poštovanjem,

MINISTAR

Mato Jozić

DOSTAVITI:

1. Naslovu,
2. a/a.